

Dato: 11. september 2009

Byrådssak 1327/09

Byrådet

Høringsuttalelse til lovendringer i introduksjonsloven og statsborgerloven.

YALO SARK-49-200803446-41

Hva saken gjelder:

Arbeids- og inkluderingsdepartementet har sendt på høring forslag til endringer i lov 4. juli 2003, nr. 80 om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere (Introduksjonsloven) med forskrift, lov 10. juni 2005 nr. 51 om norskstatsborgerskap (statsborgerloven) med forskrift og utlendingsforskrift. Høringsfristen er satt til 15. oktober 2009.

Forslagene gjelder:

- Introduksjonsprogram for mishandlede personer som ikke kan returnere til hjemlandet
- Innføring av obligatoriske avsluttende prøver i norsk
- Utvidelse av omfanget av rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere fra 300 til 600 timer
- Endring i vilkårene for å få norsk statsborgerskap, blant annet innføring av statsborgerprøve
- Endring i vilkårene for å få bosettingstillatelse
- Innføring av fylkesmanntilsyn og kommunal internkontrollplikt for ordningene i introduksjonsloven
- Innføring av fedrekvote i permisjon ved fødsel og adopsjon for deltakere i introduksjonsprogram, og
- Innføring av et nytt oppholdsbevis.

Bergen kommune slutter seg til behov for lovendringer som fremmer bedre integrering av nyankomne innvandrere. Kommunen stiller seg positiv til en utvidelse av målgruppen som får tilbud om introduksjonsprogram, innføring av fedrekvote i forbindelse med fødselspermisjon, og ønsker å legge vekt på viktigheten av endringer som vil forsterke nyankomne innvandreres muligheter til å delta i samfunnet, gjennom tilbud om flere timer med norskopplæring og samfunnskunnskap.

Byrådet har i denne uttalelsen valgt å ha fokus på de forslagene som berører kommunens integreringsarbeid av nyankomne innvandrere, med spesielt fokus på endringer som berører arbeidet med introduksjonsprogram og norskopplæring.

Begrunnelse for fremleggelse for byrådet

Byrådets fullmakter § 5.

Byråden innstiller til byrådet å fatte følgende vedtak:

1. Bergen kommune avgir høringsuttalelse til "Høring - Endringer i introduksjonsloven og statsborgerloven med forskrifter og utlendingsforskriften" i tråd med vedlagte saksutredning.
2. Høringsuttalelsen fremsendes til bystyrets kontor til orientering

Christine B. Meyer
Byråd for helse og omsorg

Vedlegg: Høring – Endringer i introduksjonsloven og statsborgerloven med forskrifter og utlendingsforskriften.

Saksutredning:

Arbeids- og inkluderingsdepartement har sendt på høring forslag til endring i introduksjonsloven og statsborgerloven med forskrifter og utlendingsforskriften, og oppfordrer kommunene og andre nasjonale og lokale instanser til å gi en vurdering av foreslåtte endringer i gjeldende lover.

Noen kommentarer til foreslåtte endringer i lov om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere, og norskstatsborgerskap:

1. FORSLAG TIL LOVENDRINGER.

1.1.1. Introduksjonsprogram for personer som uten å ha søkt asyl får tillatelse på grunnlag av urimelige vanskeligheter ved retur til hjemlandet etter samlivsbrudd, mishandling i samlivsforholdet eller/på grunnlag av at ekteskapet er kjent ugyldig på grunn av tvang.

Byrådets vurdering

Byrådet stiller seg positiv til dette endringsforslaget.

1.1.2. Innføring av obligatoriske avsluttende prøver. Introduksjonslovens § 19.

Byrådets vurdering

Byrådet stiller seg positivt til forslaget om obligatorisk avsluttende prøve for å kunne dokumentere resultatene. Videre kan en slik prøve være et incitament både for deltakere og for utdanningsinstitusjonen. Vi mener at loven likevel bør utformes slik at man unngår fare for at deltakere uten noen skolegang fra hjemlandet (analfabeter) blir skadelidende. Det er derfor viktig at det ikke knyttes sanksjoner til resultatene av prøven fordi det kan være personer som av ulike grunner aldri vil klare en slik prøve.

1.1.3 Utvidelse av omfanget av rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap, introduksjonslovens § 17 første ledd.

Byrådets vurdering

Byrådet stiller seg positiv til en utvidelse av rett og plikt til norskopplæring fra 300 til 600 timer. Erfaringene viser at norskkunnskapene er helt avgjørende for deltakelse i arbeid og samfunnsliv, og det er få som behersker norsk etter bare 300 timer.

1.1.4 Innføring av statsborgerprøve, statsborgerloven § 7, jfr § 8.

Byrådets vurdering

Byrådet ser ikke behovet eller nødvendighet av å innføre en prøve for å oppnå norsk statsborgerskap. Kravet om gjennomført norskundervisning bør være tilstrekkelig. Vi ser ikke

sammenhengen mellom språknivå og individenes tilslutning til statens grunnleggende verdier som det politiske fellesskapet bygger på. Vi ser behov for at nye borgere kjenner til det norske samfunnet, men det forutsettes at dette er en integrert del av introduksjonsprogrammet, norsk- og samfunnskunnskapsopplæringen. Videre mener vi at det burde være tilstrekkelig å markere tilslutningen til staten ved statsborgerskapsseremoni.

1.1.5. Endring av vilkårene for bosettingstillatelse og statsborgerskap, utlendingsloven § 12 og statsborgerloven § 7 jf § 8

Byrådets vurdering

Byrådet mener endringen er en naturlig konsekvens av endringen i omfanget av pliktig norskopplæring. Det understreker også behovet for og kravet til norskkunnskaper.

1.1.6. Innføring av tilsynsordning, ny § 23 i introduksjonsloven og plikt for kommunen til å føre internkontroll i ny § 26

Byrådets vurdering

Byrådet er positiv til at det innføres statlig tilsyn og internkontroll med gjennomføringen av introduksjonsloven i kommunen. Dette primært for å sikre tilbudet til deltakerne og også øke rettssikkerheten.

Det er viktig at tilsyn og kontroll har fokus på kvalitet og at det blir brukt som et virkemiddel for å utvikle effektivitet og kvalitet.

1.2. FORSLAG TIL FORSKRIFTSENDRINGER.

1.2.1. Innføring av fedrekvote - endring i forskrift om fravær og permisjon ved nyankomne innvandreres deltakelse i introduksjonsordningen § 5-3

Byrådets vurdering

Byrådet er positiv til en endring i forskriftene for permisjon som gir fedrene rett til økt permisjon. Erfaring har vist at det er størst frafall av kvinner i programmet. Denne endringen kan bidra til at flere kvinner gjennomfører programmet.

1.2.2. Innføring av et nytt oppholdsbevis.

Byrådets vurdering

Det er veldig positivt at det foreslås en løsning på dette. Mangelen på gyldig legitimasjon har lenge vært et stort problem for mange. Spesielt vanskelig er det for alenemødre som må ha med kommunalt ansatte for å heve barnetrygden hver måned eller de som bruker reseptbelagte medisiner.